

Sygn. akt III AUa 768/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 sierpnia 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk (spr.)
Sędziowie:	Jolanta Hawryszko Urszula Iwanowska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 17 sierpnia 2023 r. w S.

sprawy E. T.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ubezpieczenie społeczne rolników

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie

z dnia 18 października 2022 r., sygn. akt IV U 815/21

oddala apelację.

Urszula Iwanowska	Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk	Jolanta Hawryszko
-------------------	----------------------------------	-------------------

Sygn. akt III AUa 768/22

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 września 2021 roku Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1 oraz art. 3a, a także art. 6, art. 8 ust. 1, 2 i 2a i art. 16, art. 17 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2021 r. poz. 266 ze zm.) stwierdzono ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie:

I. ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego dla E. T.:

a) od 03.01.1994 r. - 31.07.1997 r.,

- b) od 01.10.1997 r. - 31.05.1998 r.,
- c) od 01.07.1998 r. - 31.12.1998 r.,
- d) od 01.07.1999 r. - 29.02.2000 r.,
- e) od 01.04.2000 r. - 31.12.2000 r.,
- f) od 01.04.2001 r. - 31.12.2001 r.,
- g) od 01.04.2002 r. - 31.05.2002 r.,
- h) od 01.01.2003 r. - 30.06.2003 r.,
- i) od 01.10.2003 r. - 22.09.2014 r.,

II. ubezpieczenia emerytalno-rentowego dla E. T.:

- a) od 03.01.1994 r. - 31.07.1997 r.,
- b) od 01.10.1997 r. - 31.05.1998 r.,
- c) od 01.07.1998 r. - 31.12.1998 r.,
- d) od 01.07.1999 r. - 29.02.2000 r.,
- e) od 01.04.2000 r. - 31.12.2000 r.,
- f) od 01.04.2001 r. - 31.12.2001 r.,
- g) od 01.04.2002 r. - 31.05.2002 r.,
- h) od 01.01.2003 r. - 30.06.2003 r.,
- i) od 01.10.2003 r. - 22.09.2014 r.,

oraz ustanie obowiązku opłacania składek za od wymienionych dni. Należności z tytułu składek wynoszą na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie 11,00 zł, a za ubezpieczenie emerytalno-rentowe 12,00 z. Należność ta została uregulowana w całości.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż E. T. została wyłączona z ubezpieczenia społecznego rolników z mocy ustawy, bowiem ubezpieczenie to ustaje po dniu, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie ubezpieczeniu, a taką okoliczność uzasadniającą wyłączenie, jest podleganie innemu ubezpieczeniu społecznemu. Zweryfikowano okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników na podstawie przesłanych w dniu 02.08.2021 roku i w dniu 16.09.2021 r. zaświadczeń ZUS nr (...) z dnia 28.07.2021 r. i nr (...) z dnia 14.09.2021 r., które potwierdziły okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Ponadto dowodem na tę okoliczność było również zaświadczenie z US w B. z dnia 17.08.2021 r. znak (...), potwierdzające dochody z tytułu prowadzonej działalności.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona E. T., wskazując, iż okresy ubezpieczenia jako rolnika zostały ustalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 30.11.2016 r. Podniosła, że działalności gospodarczej nie prowadziła osobiście, przez znaczny okres miała ją zawieszoną. Również wysokość dochodów w ramach działalności jakie uzyskiwała, była taka, że pozwalała na pracę w gospodarstwie rolnym oraz rolnicze ubezpieczenie społeczne w KRUS. Ubezpieczona domagała się uchylenia decyzji z dnia 17 września 2021 roku w całości.

Organ rentowy Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w odpowiedzi na odwołanie, wniósł o jego oddalenie w całości. W uzasadnieniu wskazano, że ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu oraz ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu podlega z mocy ustawy rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej hektara przeliczeniowego lub dział specjalny i jeżeli ten rolnik nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu i nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z art. 37 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, rolnik jest obowiązany, nie czekając na wezwanie, w ciągu 14 dni zgłaszać do KRUS osoby podlegające ubezpieczeniu oraz informować o okolicznościach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu i o zmianach tych okoliczności. Pełnomocnik KRUS wskazała, iż E. T. w dniu 02.02.2015 r. złożyła w organie rentowym dokumenty celem objęcia jej i jej małżonka Z. T. ubezpieczeniem społecznym rolników z mocy ustawy z tytułu prowadzenia działalności rolniczej. Przedłożyła wówczas między innymi dokumenty potwierdzające ubezpieczenie społeczne małżonka, w tym świadectwa pracy i zaświadczenia dotyczące pobierania zasiłków.

Organ rentowy w dniu 09.02.2015 r. sprawdził małżonków w aktualnym CEIDG i nie figurowali oni w ewidencji. W związku z tym w dniu 17.02.2015 r. podjęto decyzję o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy dla E. T. od 01.01.1991 r. do nadal, a jej męża we wskazanych w decyzji okresach. Jednocześnie na mocy tej decyzji organ rentowy dokonał przedawnienia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników za okres od I kwartału 1991 roku do I kwartału 2005 roku, zobowiązując do zapłaty należnych składek wraz z odsetkami za okres od II kwartału 2005 roku do I kwartału 2015 roku w kwocie 18.565,00 zł, które w dniu 04.02.2015 roku zostały przez ubezpieczoną zapłacone. Działalność rolniczą małżonkowie prowadzili do czasu przekazania gruntów w całości w dzierżawę B. K. w dniu 18.11.2014 r. Uznano zatem, że E. T. podlegała ubezpieczeniu rolniczemu od 01.01.1991 r. do 17.11.2014 r. W dniu 22.04.2015 r. wpłynął wniosek E. T. o ustalenie uprawnień do świadczenia emerytalnego. Decyzją z dnia 22.04.2015 r. - odmówiono prawa do tego świadczenia. Ubezpieczona złożyła odwołanie i Sąd Okręgowy w Koszalinie wyrokiem z dnia 30.11.2016 roku zmienił decyzję, przyznając E. T. prawo do emerytury poczynając od 01.04.2015 r.

Organ rentowy wykonując wyrok Sądu decyzją z dnia 03.02.2017 r. przyznał, poczynając od 01.04.2015 r., prawo do wcześniejszej emerytury. Po raz kolejny okresy podlegania ubezpieczeniom zostały zweryfikowane z uwagi na przesłane przez ZUS zaświadczenia. E. T. widniała w CEIDG jako osoba prowadząca działalność gospodarczą w okresie od 02.01.1994 r. do 23.09.2014 r. Organ powołując się na treść art. 7 i 16 w/w ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, stwierdził, że w świetle zgromadzonych dowodów, poświadczających istnienie obowiązku podlegania ubezpieczeniu społecznemu w ZUS i okresu podlegania temu ubezpieczeniu społecznemu w okresach prowadzenia przez nią działalności gospodarczej, należało ubezpieczoną wyłączyć w tych okresach z ubezpieczenia społecznego rolników, co uczyniono wydając zaskarżoną decyzję. Powyższe spowodowało ustanie ubezpieczenia w okresach wskazanych w treści decyzji. Organ rentowy potwierdził, że faktycznie okres od 1 lipca 1977 r. do końca roku 1990 podlegał ocenie Sądu Okręgowego w Koszalinie i znalazł odzwierciedlenie w treści jego wyroku, jednak w podanej sprawie IV U 623/15, jak i podczas zgłoszenia się w dniu 2 lutego 2015 r. do ubezpieczenia społecznego rolników, skarżąca nie ujawniła okresów jej podlegania ubezpieczeniu społecznemu w ZUS z tytułu prowadzenia przez nią działalności gospodarczej. Wymogi prawne wskazane w art. 7 i 16 w/w ustawy potwierdzają, że objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników winno następować w okresach niepodlegania ubezpieczeniu społecznemu w ZUS, niezależnie od uzyskiwanego przychodu, czy też dochodu osiąganego w czasie jej prowadzenia, a głównie z tytułu podlegania ubezpieczeniu w ZUS, które wyklucza w tym samym okresie objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników.

Podczas rozprawy w dniu 28 lipca 2022 r. pełnomocnik odwołującej cofnął odwołanie w zakresie ustalenia czy ubezpieczona podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od 25 sierpnia 2005 r. do 17 listopada 2014 r. W pozostałym zakresie podtrzymano stanowisko. Pełnomocnik KRUS wyraziła zgodę na cofnięcie odwołania we wskazanym przez odwołującą okresie, w pozostałej części domagając się oddalenia odwołania.

Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 18 października 2022 r. umorzył postępowanie w zakresie dotyczącym stwierdzenia ustania ubezpieczenia społecznego rolników dla E. T. za okres od 25 sierpnia 2005 r. do 22 września 2014 r. i oddalił odwołanie w pozostałym zakresie.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Ubezpieczona E. T. (nazwisko rodowe S.) urodziła się (...) w P.. W dniu (...) ukończyła 16 lat, a w dniu 18 grudnia 1976 r. uzyskała tytuł wykwalifikowanego rolnika upraw polowych. Do dnia 20 grudnia 1979 r. była zameldowana na pobyt stały w miejscowości P., gmina D., województwo (...). Od 1977 r. wraz ze swoją matką B. S., była współwłaścicielem gospodarstwa rolnego położonego w P., gmina D., o powierzchni 6,55 ha.

W dniu 7 października 1978 r. E. S. zawarła związek małżeński ze Z. T.. Od 17 grudnia 1985 r. była wyłącznym właścicielem w/w gospodarstwa. Gospodarstwo rolne zostało jej nieodpłatnie przekazane, z uwagi na przejście przez jej matkę na rentę inwalidzką.

W dniu 14 grudnia 1993 r. Burmistrz Miasta i Gminy K. dokonał wpisu E. T. do ewidencji działalności gospodarczej, w zakresie usług sprzątania i dozoru stanu techniczno-użytkowego budynków i terenów przyległych do budynków na terenie miasta K.. Datę rozpoczęcia prowadzenia działalności ustalono na 2 stycznia 1994 r. Pismem z dnia 8 lutego 1994 r. poinformowano E. T., że zostało dla niej założone konto składowe, ustalono wymiar składek na ubezpieczenie społeczne w kwocie 963.200 zł miesięcznie. Wysokość składek razem ze składką na Fundusz Pracy wyniosła 1.032,000 zł miesięcznie. Składki podlegały opłaceniu do 10-go dnia każdego miesiąca. W toku prowadzonej działalności, ubezpieczona nie opłacała w terminie należności składowych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeprowadzał w związku z powyższym czynności egzekucyjne.

W dniu 2 lutego 2015 r. E. T. zgłosiła się do ubezpieczenia społecznego rolników. Oświadczyła, że mieszka w K., a działalność rolniczą prowadzi w P., w gminie D.. Wskazała, że wielkość gospodarstwa rolnego stanowi 6,55 ha fizycznych, tj. 2,489 ha przeliczeniowego. Oświadczyła, że działalność rolniczą prowadzi od 30 grudnia 1985 r. Wskazała, że prowadzi wyłącznie gospodarstwo rolne i nie prowadzi żadnej innej działalności, w tym działalności gospodarczej. Wskazała, że nie podlega ubezpieczeniu społecznemu z innego tytułu. W polu 12 kwestionariusza (12.b) nie wskazała, że prowadzi inną działalność niż rolnicza. Powyższe zgłoszenie zostało opatrzone klauzulą o zgodności z prawdą i świadomości odpowiedzialności karnej za podanie nieprawdziwych danych. Do zgłoszenia przekazała dokument potwierdzający przekazanie jej w dniu 27 grudnia 1985 r. gospodarstwa rolnego, położonego w P.. W dniu 2 lutego 2015 r. do KRUS zostało przedłożone oświadczenie E. T., że nie prowadzi pozarolniczej działalności gospodarczej, nie jest nigdzie zatrudniona, nie jest zgłoszona do ubezpieczenia zdrowotnego, nie pracuje za granicą. Organ rentowy pozyskał również dane dotyczące podlegania do ubezpieczeniu społecznemu w ZUS przez małżonka E. T. – Z. T..

W toku postępowania weryfikacyjnego, KRUS w dniu 9 lutego 2015 r. pobrał dane z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, wpisując PESEL odwołującej E. T. oraz jej męża i uzyskał informację o braku wpisów spełniających podane kryteria. Na podstawie przekazanych danych i zgromadzonych dokumentów, Prezes KRUS decyzją z dnia 17 lutego 2015 r., stwierdził podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników i obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie, emerytalne, rentowe dla E. T. od 1 stycznia 1991 r. Z kolei dla Z. T. ustalono obowiązek podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresach niepokrywających się z podleganiem innemu ubezpieczeniu społecznemu. Należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników wyniosły 12.356,20 zł oraz odsetki za zwłokę w kwocie 6.225,00 zł. W dniu 4 lutego 2015 r. E. T. wpłaciła kwotę 18.565 zł tytułem zaległości składowych. Składki za okres od I kwartału 1991 r. do I kwartału 2005 r. uległy przedawnieniu.

Prezes KRUS decyzją z dnia 18 marca 2015 r. stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników dla E. T. od 18 listopada 2014 r., z uwagi na przekazanie gruntów rolnych w całości w dzierżawę na podstawie zawartej umowy dzierżawy.

W dniu 27 lutego 2015 r. E. T. złożyła wniosek o przyznanie emerytury rolniczej. Wskazała, że jej miejscem zamieszkania jest K.. Miała wówczas ukończone 57 lat życia. Wskazała, że jest właścicielem gospodarstwa rolnego, nie jest zatrudniona, nie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej. Nie pobierała emerytury ani renty.

W odniesieniu do swojego męża, Z. T. wskazała, że korzysta on z renty chorobowej i dorabia na podstawie umowy na 1/2 etatu. Ma on ustalone prawo do renty. W kwestionariuszu dotyczącym okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz okresów podlegających zaliczeniu do tego ubezpieczenia, E. T. oświadczyła pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie nieprawdziwych zeznań, że po 16 roku życia posiada następujące okresy pracy w gospodarstwie rolnym i prowadzenia gospodarstwa rolnego oraz inne okresy podlegające zaliczeniu do okresów ubezpieczenia społecznego rolników:

- od 12 czerwca 1973 r. do 30 grudnia 1979 r.- praca w gospodarstwie rolnym rodziców;

- od 1 stycznia 1980 r. do 16 grudnia 1985 r. - pozostawała na utrzymaniu męża;

- od 17 grudnia 1985 r. do 17 listopada 2014 r. - praca we własnym gospodarstwie rolnym.

W dniu 27 lutego 2015 r. do KRUS wpłynęło oświadczenie E. T. oraz dzierżawcy B. K., że z dniem 4 lutego 2015 r., rozwiązują umowę dzierżawy zawartą w dniu 1 grudnia 2011 r. na okres 10 lat, obejmującą nieruchomość położoną w obrębie P., w jednostce ewidencyjnej D., stanowiącą działki nr (...), o obszarze 6,55 ha. W dniu 4 lutego 2015 r. E. T. sprzedała B. K. zabudowaną nieruchomość położoną w obrębie P., w jednostce ewidencyjnej D., stanowiącą działki nr (...), o obszarze 6,55 ha za cenę 175.000,00 zł.

W dniu 13 marca 2015 r. KRUS wezwał E. T. do przedłożenia oświadczenia, że nie posiada innych okresów ubezpieczenia, gdy pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców. W dniu 26 marca 2015 r. ubezpieczona przedłożyła oświadczenie, że nie posiada innych okresów ubezpieczenia z czasu okresu, w którym pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców od 12 czerwca 1973 r. do 30 grudnia 1979 r.

Prezes KRUS decyzją z dnia 27 marca 2015 r. odmówił E. T. prawa do emerytury rolniczej z powodu nieudokumentowania 30 lat okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Organ po analizie akt uznał okresy podlegania od 12 czerwca 1977 r. do 30 czerwca 1977 r., od 1 stycznia 1991 r. do 17 listopada 2014 r. Nie uznał okresów: od 1 lipca 1977 r. do 30 grudnia 1979 r., od 17 grudnia 1985 r. do 31 grudnia 1990 r. z uwagi na brak zgłoszenia do ubezpieczenia jako współwłaściciel i właściciel gruntów. Z kolei decyzją z dnia 19 marca 2015 r. Prezes KRUS stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 18 listopada 2014 r. z uwagi na zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej, w związku z przedłożoną do akt KRUS umową dzierżawy. W dniu 22 czerwca 2015 r. Prezes KRUS po raz kolejny odmówił przyznania prawa do emerytury rolniczej z uwagi na nieudokumentowanie 30 lat okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Ponownie nie zostały uznane za udowodnione okresy od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1979 r., od 17 grudnia 1985 r. do 31 grudnia 1990 r. Od powyższej decyzji zostało wniesione odwołanie.

Sąd Okręgowy w Koszalinie prawomocnym wyrokiem z dnia 30 listopada 2016 r. sygn. akt IV U 623/15 zmienił zaskarżoną decyzję Prezesa KRUS z dnia 22 czerwca 2015 r. w ten sposób, że przyznał E. T. prawo do emerytury rolniczej poczynając od 1 kwietnia 2015 r. Sąd ustalił stan faktyczny sprawy na podstawie dokumentów oraz zeznań E. T., świadka B. K., świadka A. K., świadka G. W., świadka J. S..

Prezes KRUS decyzją z dnia 3 lutego 2017 r., wykonując wyrok Sądu Okręgowego w Koszalinie, przyznał E. T. prawo do emerytury rolniczej od 1 kwietnia 2015 r. w kwocie przysługującej do wypłaty 773,22 złotych miesięcznie. Od 1 października 2017 r. emerytura rolnicza została ustalona na kwotę 854,00 złotych miesięcznie.

W dniu 1 czerwca 2021 r. do KRUS wpłynęło ponaglenie ZUS z prośbą o podanie informacji, na jakim etapie jest postępowanie wyjaśniające dotyczące podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez E. T.. W dniu 21 czerwca 2021 r. KRUS zwrócił się o udostępnienie przez ZUS danych dotyczących okresów podlegania przez E. T. ubezpieczeniu

społecznemu w ZUS i z jakich tytułów podlegała temu ubezpieczeniu. Pismem z dnia 14 lipca 2021 r. ZUS Oddział w K. potwierdził, że w okresie od 1 stycznia 1991 r. do 14 lipca 2021 r. E. T. nie figuruje jako osoba pobierająca zasiłki chorobowe, opiekuńcze, rehabilitacyjne oraz wychowawcze. W dniu 21 lipca 2021 r. KRUS zwrócił się ponownie do ZUS o podanie pełnych informacji w zakresie podlegania przez E. N. ubezpieczeniu społecznemu w ZUS. Pismem z dnia 28 lipca 2021 r. ZUS I Oddział w P., potwierdził, że E. T. podlegała ubezpieczeniu społecznemu w ZUS z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w następujących okresach: od 1 stycznia 1999 r. do 31 maja 1999 r., od 1 lipca 1999 r. do 29 lutego 2000 r., od 1 kwietnia 2000 r. do 31 grudnia 2000 r., od 1 lutego 2001 r. do 31 sierpnia 2001 r., od 1 września 2001 r. do 30 listopada 2001 r., od 1 grudnia 2001 r. do 31 grudnia 2001 r., od 1 lutego 2002 r. do 31 maja 2002 r., od 1 stycznia 2003 r. do 31 stycznia 2003 r., od 1 lutego 2003 r. do 28 lutego 2003 r., od 1 marca 2003 r. do 31 marca 2003 r., od 1 kwietnia 2003 r. do 30 czerwca 2003 r., od 1 października 2003 r. do 22 września 2014 r. Pismem z dnia 19 sierpnia 2021 r. ZUS I Oddział w P. potwierdził, że ubezpieczona podlegała również ubezpieczeniu społecznemu z tytułu umowy zlecenia od 1 lutego 2001 r. do 27 lutego 2001 r.

W dniu 23 sierpnia 2021 r. KRUS uzyskał potwierdzenie z Urzędu Skarbowego

o osiągnięciu dochodów i przychodów przez E. T. z tytułu działalności gospodarczej prowadzonej w latach 1994-2014. Od 1995 r. do 1999 r. przychód wyniósł 0,00 zł. W okresie od 2000 r. do 2014 r. ubezpieczona uzyskiwała przychody z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w następujących kwotach: 2000 r. - 12.397,26 zł; 2001 r. - 13.758,66 zł, 2002 r. - 13.939,88 zł, 2003 r. - 14.344,16 zł; 2004 r. - 14.700,96 zł; 2005 r. - 15.129,71 zł; 2006 r. - 15.708,92 zł; 2007 r. - 16.718,76 zł; 2008 r. - 17.727,00 zł; 2009 r. - 19.028,70 zł; 2010 r. - 20.188,62 zł; 2011 r. - 21.294,84 zł; 2012 r. - 22.324,00 zł; 2013 r. - 23.000, 64 zł; 2014 r. - 19.671,60 zł. W powyższym okresie 1994-2014 uzyskała łączny przychód z tytułu działalności gospodarczej w kwocie 262.971,31 złotych.

W dniu 14 września 2021 r. ZUS Inspektorat w D., w związku

z wnioskiem KRUS o udostępnienie danych o podleganiu ubezpieczeniom społecznym, potwierdził, że E. T. podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej: od 3 stycznia 1994 r. do 31 lipca 1997 r., od 1 września 1997 r. do 31 maja 1998 r., od 1 lipca 1998 r. do 31 grudnia 1998 r.

KRUS w dniu 17 września 2021 r. pozyskał z CEIDG dane dotyczące działalności gospodarczej prowadzonej przez E. T., pod numerem NIP (...), z siedzibą w K.. Działalność była prowadzona od 2 stycznia 1994 r. do 23 września 2014 r. Przedmiotem prowadzonej działalności było wykonywanie usług sprzątających. Działalność ta nie była zawieszana.

W konsekwencji, zaskarżoną decyzją z dnia 17 września 2021 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1 oraz art. 3a, a także art. 6, art. 8 ust. 1, 2 i 2a i art. 16, art. 17 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2021 r. poz. 266 ze zm.) stwierdzono ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie:

ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego dla E. T.:

- a) od 03.01.1994 r. - 31.07.1997 r.,
- b) od 01.10.1997 r. - 31.05.1998 r.,
- c) od 01.07.1998 r. - 31.12.1998 r.,
- d) od 01.07.1999 r. - 29.02.2000 r.,
- e) od 01.04.2000 r. - 31.12.2000 r.,
- f) od 01.04.2001 r. - 31.12.2001 r.,
- g) od 01.04.2002 r. - 31.05.2002 r.,

h) od 01.01.2003 r. - 30.06.2003 r.,

i) od 01.10.2003 r. - 22.09.2014 r.,

ubezpieczenia emerytalno-rentowego dla E. T.:

a) od 03.01.1994 r. - 31.07.1997 r.,

b) od 01.10.1997 r. - 31.05.1998 r.,

c) od 01.07.1998 r. - 31.12.1998 r.,

d) od 01.07.1999 r. - 29.02.2000 r.,

e) od 01.04.2000 r. - 31.12.2000 r.,

f) od 01.04.2001 r. - 31.12.2001 r.,

g) od 01.04.2002 r. - 31.05.2002 r.,

h) od 01.01.2003 r. - 30.06.2003 r.,

i) od 01.10.2003 r. - 22.09.2014 r.,

oraz ustanie obowiązku opłacania składek za ww. osobę od wymienionych dni.

ZUS pismem z dnia 19 września 2022 r. potwierdził, że E. T. zgłosiła się do ubezpieczenia społecznego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresach: od 3 stycznia 1994 r. do 31 lipca 1997 r., od 1 września 1997 r. do 31 maja 1998 r., od 1 lipca 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. Składki na ubezpieczenie społeczne zostały opłacone za okresy od 3 stycznia 1994 r. do 31 lipca 1997 r., od 1 września 1997 r. do 31 maja 1998 r., od 1 lipca 1998 r. do 31 grudnia 1998 r.

Po wznowionej działalności, ubezpieczona opłaciła składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu prowadzonej działalności:

- na ubezpieczenie społeczne w całości za okresy od 7/1999 do 2/2000, od 4/2000 do 12/2000, od 4/2001 do 12/2001, 4/2002, 5/2002, od 1/2003 do 6/2003, od 10/2003 do 1/2004, od 5/2005 do 9/2006, częściowo za okres 2/2004, 10/2006;

- na ubezpieczenie zdrowotne w całości za okres od 7/1999 do 2/2000, od 4/2000 do 12/2000, od 4/2001 do 12/2001, 4/2002, 5/2002, od 1/2003 do 6/2003, od 10/2003 do 1/2004, od 5/2005 do 9/2006, częściowo za okres 2/2004, 10/2006;

- na Fundusz Pracy w całości składki za okres od 7/1999 do 2/2000, 4/2000 do 12/2000, 4/2001 do 12/2001, 4/2002, 5/2002, od 1/2003 do 6/2003, od 10/2003 do 2/2004, od 5/2005 do 10/2006.

Sąd Okręgowy uznał, iż odwołanie ubezpieczonej nie zasługiwało na uwzględnienie podnosząc, że postępowanie zostało umorzone w części z uwagi na cofnięcie odwołania przez ubezpieczoną.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych odwołanie od decyzji organu rentowego pełni rolę pozwu. Stosownie do treści art. 355 k.p.c., sąd umorzy postępowanie, jeżeli powód ze skutkiem prawnym cofnął pozew, strony zawarły ugodę lub została zatwierdzona ugoda zawarta przed mediatorem albo z innych przyczyn wydanie wyroku stało się zbędne lub niedopuszczalne. Jak stanowi art. 469 k.p.c., sąd uzna zawarcie ugody, cofnięcie pozwu, sprzeciwu lub środka odwoławczego oraz zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia za niedopuszczalne także wówczas, gdyby czynność ta naruszała słuszny interes pracownika lub ubezpieczonego.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że skoro w toku postępowania pełnomocnik działający w imieniu ubezpieczonej, cofnął odwołanie od decyzji Prezesa KRUS w odniesieniu do ustania ubezpieczenia społecznego rolników w okresie od 25 sierpnia 2005 r. do 17 listopada 2014 r., a czynność ta nie naruszyła słusznego interesu ubezpieczonej postępowanie w tym zakresie umorzono.

W ocenie Sądu meriti w pozostałym zakresie odwołanie ubezpieczonej nie zasługiwało na uwzględnienie. Stosownie bowiem do treści art. 3 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników ubezpieczeniu podlega się z mocy ustawy albo na wniosek. Ubezpieczenie ustaje od dnia następującego po dniu, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie ubezpieczeniu, z zastrzeżeniem art. 3 ust. 3. Ubezpieczenie na wniosek ustaje także:

1) od dnia wskazanego w oświadczeniu ubezpieczonego, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym to oświadczenie zostało złożone Kasie, albo

2) od pierwszego dnia okresu ubezpieczenia, za który składka nie została opłacona.

Jeżeli wraz z ustaniem okoliczności uzasadniających podleganie ubezpieczeniu z mocy ustawy następują okoliczności uzasadniające objęcie ubezpieczeniem na wniosek, ubezpieczenie istniejące z mocy ustawy ustaje od dnia następującego po dniu, w którym ubezpieczonemu doręczono decyzję stwierdzającą ustanie ubezpieczenia z mocy ustawy.

Jeżeli złożony został wniosek o rentę lub emeryturę, obowiązek ubezpieczenia ustaje od dnia następującego po dniu, w którym wydana została decyzja o przyznaniu świadczenia, jednak nie wcześniej niż od dnia, w którym ubezpieczony nabył to prawo.

Rolnik podlegający innemu ubezpieczeniu społecznemu nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z uwagi na to, że podleganie ubezpieczeniu społecznemu z innego tytułu „wyprzedza” ubezpieczenie rolnicze. Wyjątek zaś od prymatu podlegania innym ubezpieczeniom społecznym w razie ich zbiegu z ubezpieczeniem społecznym rolników przewidziany jest w art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. j. Dz.U z 2013 r. poz. 1403 ze zm.) /vide wyrok SA w Rzeszowie z dnia 26.11.2014r. III AUa 526/14/.

Sąd Okręgowy wskazał, iż norma ta została wprowadzona ustawą z dnia 12.09.1996 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. Nr 124, poz. 585 ze zm.) z mocą obowiązującą od 1 stycznia 1997 r. Przepis ten stanowił wówczas, iż rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy, nieprzerwanie co najmniej 1 rok, podejmuje pozarolniczą działalność gospodarczą, nie będąc pracownikiem i nie pozostając w stosunku służbowym, podlega nadal temu ubezpieczeniu społecznemu. Rolnik lub domownik może podlegać innemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej, o ile spełnia w tym zakresie warunki określone w odrębnych przepisach.

Sąd pierwszej instancji zauważył, iż dokładna analiza treści tej zmiany normatywnej wskazuje, że norma art. 5a ustawy, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 1997 r., odnosi się do rolników, którzy podlegali rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu w pełnym zakresie z mocy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i nieprzerwanie co najmniej 1 rok w dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej, stanowiąc, że utrzymali oni rolniczy tytuł ubezpieczenia społecznego. Oznacza to, że od daty wprowadzenia tej regulacji prawnej, do takich rolników nie miał zastosowania ustawowy prymat ubezpieczenia społecznego osób prowadzących działalność gospodarczą, obowiązujący w przypadku zbiegu tytułów ubezpieczenia społecznego, w tym rozumieniu, że osoby spełniające równocześnie warunki do objęcia ubezpieczeniem społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą i rolniczym ubezpieczeniem społecznym podlegały ubezpieczeniu społecznemu osób prowadzących działalność gospodarczą (art. 2 ust. 2 ustawy z ustawy z dnia 18 grudnia 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin - jednolity tekst: Dz.U z 1989 r. Nr 46, poz. 250 ze zm., powoływanej dalej jako ustawa z dnia 18 grudnia 1976 r.).

Na podstawie regulacji z art. 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. takim rolnikom przysługiwał już wybór podlegania ubezpieczeniu społecznemu osób prowadzących działalność gospodarczą. Rolnicy, spełniający warunki określone

w art. 5a ustawy z 20 grudnia 1990 r., mogli przez złożenie oświadczenia woli w organach rentowych wybrać inny rodzaj ubezpieczenia społecznego z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej, o ile spełniali warunki w tym zakresie określone w odrębnych przepisach. Z art. 5a ustawy z 20 grudnia 1990 r. nie można wyprowadzić zasady prymatu podlegania rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu w przypadku zbiegu tego ubezpieczenia z innym tytułem ubezpieczenia społecznego, jeżeli rolnik lub domownik nie podlegał wcześniej nieprzerwanie rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu w pełnym zakresie. Taką wyjątkową możliwość zawierała szczególna klauzula intertemporalna, określona w art. 2 ustawy zmieniającej ustawę z 20 grudnia 1990 r., która stanowiła, że rolnik lub domownik, który w dniu wejścia w życie tej ustawy podlegał innemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej, nie będąc pracownikiem i nie pozostając w stosunku służbowym, a spełniał inne warunki podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy w pełnym zakresie, mógł złożyć Zakładowi lub Kasie oświadczenie, że chce podlegać temu ubezpieczeniu z wyłączeniem innego ubezpieczenia społecznego. Oznaczało to możliwość dokonania wyboru rolniczego tytułu ubezpieczenia społecznego wyłącznie przez osoby, które w dniu 1 stycznia 1997 r. spełniały inne warunki podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy w pełnym zakresie, bez względu na okres wcześniejszego podlegania temu rodzajowi ubezpieczenia społecznego (wyrok SN z dnia 30.06.2000r, II UKN 618/99).

Sąd meriti zwrócił uwagę, że z dniem 2.05.2004 r. treść przepisu art. 5a uległa zmianie. W ust. 1 wprowadzono zapis, według którego rolnik lub domownik, który podlega ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej zgodnie z przepisami o zryczałtowanym podatku dochodowym lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal temu ubezpieczeniu, jeżeli nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym.

W kolejnych ustępach tego artykułu wprowadzono obowiązek przedkładania zaświadczeń urzędu skarbowego o wysokości podatku dochodowego od przychodów z działalności gospodarczej za miniony rok, najpierw do 14 lutego, a następnie do końca maja każdego roku podatkowego, pod rygorem ustania ubezpieczenia. Znowelizowany przepis art. 5a ust. 5 (ustawą z 2.04.2004 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i o zmianie niektórych innych ustaw Dz.U. Nr 91 poz.873) wprowadził obowiązek składania zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości należnego podatku dochodowego za miniony rok obrotowy. Zgodnie z art. 5a ust. 7 znowelizowanej ustawy niezachowanie terminu powodowało ustanie ubezpieczenia z końcem kwartału, w którym należało wykonać ten obowiązek.

W dalszej kolejności Sąd Okręgowy podkreślił, że stosownie do treści art. 7 w/w ustawy, ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu podlega z mocy ustawy:

- 1) rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny,
- 2) domownik rolnika, o którym mowa w pkt 1:
- jeżeli ten rolnik lub domownik nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Z kolei stosownie do treści art. 16 w/w ustawy, ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu podlega z mocy ustawy:

- 1) rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny;
- 2) domownik rolnika, o którym mowa w pkt 1;
- 3) osoba pobierająca rentę strukturalną współfinansowaną ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej lub ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- 4) małżonek osoby, o której mowa w pkt 3, jeżeli renta strukturalna współfinansowana ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej lub ze środków pochodzących z

Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich wypłacana jest ze zwiększeniem na tego małżonka.

Jak stanowi art. 16 ust. 3 w/w ustawy, przepisów art. 16 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1, 2 i 4 nie stosuje się do osoby, która podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub ma ustalone prawo do emerytury lub renty, lub ma ustalone prawo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Sąd pierwszej instancji zaakcentował, że Prezes KRUS ma prawo stwierdzać podleganie określonej osoby do ubezpieczeń społecznych. Wydanie decyzji stwierdzającej podleganie tym ubezpieczeniom, ma charakter deklaratoryjny, a nie konstytutywny.

Sąd meriti zauważył, że w przedmiotowej sprawie ubezpieczona nie dokonywała wyborów i nie mogła składać w tym przedmiocie oświadczeń, albowiem do rolniczego ubezpieczenia społecznego zgłosiła się dopiero w 2015 roku, uzupełniając składki za okres zaległy. Taka sytuacja i pozbawienie się możliwości dokonania wyboru ubezpieczenia, jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego, powstało z winy ubezpieczonej i podejmowanych przez nią świadomych działań.

W ocenie Sądu Okręgowego, błędna decyzja organu rentowego, wydana wskutek zatajenia przez ubezpieczonego okoliczności wpływających na tytuł do ubezpieczenia, nie powoduje powstania gwarancyjnego stosunku ubezpieczenia społecznego. W takich wypadkach usunięcie skutków decyzji powinno nastąpić od chwili błędnego stwierdzenia istnienia tytułu ubezpieczenia, czyli *ex tunc* (por. postanowienie SN z dnia 7 czerwca 2016 r. sygn. akt II UK 279/15). Ujawnienie okoliczności zatajonych przez ubezpieczonego wywołuje skutek z mocą wsteczną (*ex tunc*), a skutki wadliwości decyzji wcześniejszej powinny obciążać osobę zainteresowaną (por. postanowienie SN z dnia 30 sierpnia 2018 r. sygn. akt I UK 363/17).

Zdaniem Sądu pierwszej instancji, niewątpliwie ubezpieczona celowo i świadomie nie podała, zarówno w składanym wniosku do KRUS, jak i podczas całego postępowania przed sądem w sprawie IV U 623/15, że prowadziła działalność gospodarczą i opłacała składki. Nie zasługuje również na wiarę fakt, że dokładnie nie wiedziała, nie pamiętała i to Spółdzielnia kazała się zarejestrować. Ubezpieczona musiała doskonale wiedzieć o obowiązku opłacania składek w ZUS, wielokrotnie była bowiem wzywana o ich zapłatę, toczyły się egzekucje w tym zakresie.

Sąd meriti wyjaśnił, że w szczególnych okolicznościach zastosowanie art. 7 i 16 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2020 r. poz. 174 ze zm.), w odniesieniu do wstecznego wyłączenia z ubezpieczenia społecznego rolników, powinno uwzględniać zasadę proporcjonalności, wynikającą z art. 1 Protokołu Nr 1do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonego w dniu 20 marca 1952 r. w Paryżu (Dz.U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175) oraz konstytucyjną zasadę ochrony zaufania jednostki do Państwa i stanowionego przez nie prawa (art. 2 Konstytucji). opubl. OSAB 2021/4/75. W wyroku z dnia 20.03.2013 r. I UK 556/12 Sąd Najwyższy wskazał, że regulacje zawarte w art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników dotyczą konstytucyjnie chronionego prawa podmiotowego do podlegania rolnika, czy też jego małżonka tytułowi rolniczego ubezpieczenia społecznego. W każdym razie usunięcie rolnika z ubezpieczenia rolniczego nie powinno odbywać się przez użycie środków nieproporcjonalnych, które niekonstytucyjnie ingerują w rolniczy tytuł ubezpieczenia i prowadzą jedynie do „zaciśnięcia” pętli zadłużeniowej w postaci zaległości spowodowanych z innego (zbiegającego się) tytułu ubezpieczeń społecznych, które doprowadzają rolnika do stanu upadłości finansowej (I UK 641/12, I UK 117/14).

Zdaniem Sądu Okręgowego, powyższe orzeczenia jednak nie dotyczą jednak sytuacji, gdy ktoś po wielu latach od nabycia gruntów, zgłasza się do ubezpieczenia społecznego rolników wstecznie, od momentu rozpoczęcia działalności rolniczej na posiadanych gruntach. W przedmiotowej sprawie sekwencja zdarzeń była inna, ubezpieczona najpierw zgłosiła się do ZUS z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, opłacała składki na te ubezpieczenia, (choć czyniła to nieterminowo i prowadzone były działania egzekucyjne), a z chwilą ukończenia wieku emerytalnego, postanowiła wstecznie zgłosić się do ubezpieczenia społecznego rolników i zataić fakt prowadzenia działalności gospodarczej, rodzącej skutek podlegania do ubezpieczeń społecznych w ZUS. Ubezpieczona zakładając działalność gospodarczą

zdecydowała, że składki będzie płacić w ZUS, nie poinformowała również Zakładu o swoim statusie rolniczym, choć była już wówczas właścicielem gospodarstwa rolnego. Nie składała również żadnych oświadczeń o których mowa powyżej, ponieważ zgłoszenie zostało dokonane z mocą wsteczną. Podczas postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym w Koszalinie w sprawie o emeryturę rolniczą, zarówno ubezpieczona jak i zeznająca jako świadek córka, zataiły fakt, prowadzenia działalności gospodarczej, którą to prowadzono przez 20 lat, a jej zakończenie nastąpiło na kilka miesięcy przed złożeniem wniosku o emeryturę rolniczą. Był to fakt istotny i nie powinien podlegać pominięciu. Córka ubezpieczonej na pytanie, czy jej matka zajmowała się czymś innym niż prowadzeniem gospodarstwa rolnego, odpowiedziała przecząco. Zeznania ubezpieczonej E. T. w niniejszym postępowaniu (k. 53v) potwierdziły, że ukrywanie faktu prowadzenia działalności gospodarczej przed organem rolniczego ubezpieczenia, było jak najbardziej świadome i celowe.

Ponadto Sąd Okręgowy zwrócił także uwagę, że ubezpieczona nie wskazywała, że okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego były zbieżne z okresami prowadzenia działalności gospodarczej. Ubezpieczona zgłosiła się najpierw do ZUS z tytułu prowadzenia działalności, co oznacza, że chciała podlegać ubezpieczeniom w ZUS, a nie w KRUS. Pomimo posiadania gospodarstwa i odpowiedniego arealu ziemi, ubezpieczona trwała w ubezpieczeniu społecznym w ZUS, opłacała składki, choć czyniła to nierzetelnie. Należy zatem przyjąć, że jej wolą było uczestniczenie w powszechnym systemie ubezpieczenia społecznego ze wszystkimi tego konsekwencjami.

W odniesieniu do zasady proporcjonalności, sformułowanej na tle analizowanego przepisu w wyroku SN z dnia 25.10.2016 r. w sprawie I UK 386/15, w ocenie Sądu Okręgowego, nie ma ona charakteru bezwzględnej, a jej stosowanie jeśli już, to powinno się odbywać ostrożnie i na zasadzie wyjątku. Sąd ten zauważył, że nie została ona wyartykułowana w ustawie. W prawie ubezpieczeń społecznych nie mają zastosowania reguły nawiązujące do klauzuli zasad współżycia społecznego z art. 5 k.c. Poza tym SN w powołanym wyroku, uzasadniając przyjęcie pozajęzykowych reguł wykładni art. 5a ustawy wskazywał na niezawinione przez rolnika przyczyny uchybienia obowiązków określonych w tym przepisie, stwierdzając m.in., że punktem wyjścia jest stwierdzenie, że przystąpienie do określonego systemu ubezpieczenia społecznego (w tym wypadku rolniczego) i ochrona ryzyk ubezpieczeniowych w danym reżimie nie może być dowolnie usuwana przez organy rentowe po wielu latach ubezpieczenia, skoro działalność rolnicza osoby fizycznej, przez cały okres aktywności zawodowej, stanowiła jej główne źródło dochodów, a do przekroczenia zasad pozwalających na pozostanie w ubezpieczeniu społecznym rolników doszło bez winy tej osoby. Odwołał się przy tym do wyroku SN z dnia 13.11. 2014 r., I UK 117/14, w którym orzeczono, że przywrócenie uchybionych z przyczyn niezawinionych lub niezależnych od rolnika terminów do kontynuowania rolniczego ubezpieczenia społecznego wymaga poszanowania zasady, aby rolnik, dla którego praca w gospodarstwie stanowi główne źródło utrzymania, nie tracił w wyniku niezawinionego działania rolniczego terminów dokonania czynności nieadekwatnie wygaszających rolniczy tytuł ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Sądu Okręgowego, w wypadku ubezpieczonej nie można mówić o działaniu niezawinionym, przeciwnie było ono wynikiem instrumentalnego wykorzystania rolniczego systemu ubezpieczenia społecznego. Ubezpieczona zataiła fakt prowadzenia działalności gospodarczej. Wreszcie Sąd pierwszej instancji podkreślił, że zasada proporcjonalności nie może mieć wymiaru jednostronnego, wymaga po stronie ubezpieczonej takich okoliczności, które w zestawieniu z wykluczeniem z ubezpieczenia, czyniłyby tę sankcję nieproporcjonalną (por. wyrok SN z dnia 5.09.2018 r. w sprawie I UK 226/17).

Sąd pierwszej instancji, reasumując, stwierdził, że Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego jest organem administracji rządowej, realizującym zadania przewidziane w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników i zobowiązany do stosowania przepisów tej ustawy. Jak podkreślono już wyżej wydana w tej sprawie decyzja organu rentowego ma charakter deklaracyjny, gdyż przewidziane w ustawie skutki następują z mocy prawa, zaś decyzja organu jedynie je potwierdza. Organ rentowy nie działa na zasadzie swobodnej oceny reguł przewidzianych w ustawie, lecz w sytuacji zaistnienia przesłanek ustawowych ma obowiązek wydania decyzji. Okoliczności faktyczne ustalone w niniejszej sprawie nie budzą wątpliwości co do tego, iż ubezpieczona nie spełniła kryteriów do objęcia jej

ubezpieczeniem społecznym rolników w okresach wymienionych w decyzji, stąd słusznie Prezes KRUS stwierdził jego ustanie z mocy prawa.

Powyższe ustalenia legły u podstaw oddalenia, podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., odwołanie E. T. w pozostałym zakresie, o czym Sąd I instancji orzekł w pkt II sentencji wyroku.

Ubezpieczona zaskarżyła powyższy wyrok w zakresie pkt II, domagając się jego zmiany poprzez ustalenie podlegania przez E. T. ubezpieczeniu społecznym rolników w okresie od 11.06.1973 r. do dnia 01.05.2005 r. i o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego:

- 1) art. 2 Konstytucji RP poprzez osiągnięcie nieproporcjonalnego skutku usunięcia ubezpieczonej z systemu ubezpieczenia rolniczego;
- 2) art. 31 pkt 3 Konstytucji RP w zakresie, w jakim wyrok ten ogranicza korzystanie z konstytucyjnych wolności i praw ubezpieczonej ponad regulację ustawową i naruszając istotę wolności i praw do podlegania i realizacji świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
- 3) art. 67 Konstytucji RP poprzez pozbawienia ubezpieczonej prawa do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego oraz błąd w ustaleniach faktycznych sprowadzający się do stwierdzenia, że ubezpieczona opłacała składki na pozarolnicze ubezpieczenie społeczne, podczas, gdy taka sytuacja nie miała miejsca i ubezpieczona zalega wobec ZUS ze składkami na kwotę 176.664,26 zł.

Ponadto ubezpieczona wniosła o dopuszczenie dowodu z zaświadczenia ZUS z dnia 09.11.2022 r. stwierdzającego stan zadłużenia ubezpieczonej z tytułu niezapłaconych składek w wysokości 176.664,26 zł, którego złożenie w postępowaniu pierwszoinstancyjnym było niemożliwe, bo został przez ZUS wygenerowany dopiero w dniu 09.11.2022 r.

W uzasadnieniu apelacji ubezpieczona powołała się na treść uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2013 r. w sprawie sygn. akt I UK 556/12. Zdaniem ubezpieczonej stan faktyczny analizowany w ww. wyroku jest tożsamy ze stanem faktycznym w niniejszej sprawie.

Ponadto, zdaniem apelującej, Sąd Okręgowy, wbrew twierdzeniom strony, błędnie ustalił że :

- „po wznowionej działalności, ubezpieczona opłaciła składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu prowadzonej działalności”;
- „ubezpieczona dobrowolnie zgłosiła się najpierw do ZUS z tytułu prowadzonej działalności, co oznacza, że chciała podlegać ubezpieczeniom ZUS a nie KRUS”;
- „ubezpieczona trwała w ubezpieczeniu społecznym w ZUS , opłacała składki, choć czyniła to nierzetelnie”.

Ubezpieczona wskazała, że składek tych nie opłacała, o czym świadczy jej zadłużenie wobec ZUS na kwotę 176.664,26 zł. Nie znajduje również uzasadnienia twierdzenie, że dochód z pozarolniczej działalności gospodarczej ubezpieczonej z okresu 20 lat przesądza, że to działalność pozarolniczą była głównym źródłem utrzymania ubezpieczonej.

Dalej apelująca argumentowała, iż przepis art. 67 Konstytucji stanowi, że obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. W przypadku ubezpieczonej wyrok Sądu Okręgowego w Koszalinie niweczy te gwarancje. Ubezpieczona jako wdowa i emerytka nie jest w stanie spłacić długu wobec ZUS i KRUS i nadal egzystować nie posiadając, żadnych świadczeń z ubezpieczeń emerytalnych.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wniósł o jej oddalenie w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonej nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do ingerencji w rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji, który przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe i na jego podstawie wywiódł trafne wnioski, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. W związku z powyższym Sąd odwoławczy uznał ustalenia Sądu Okręgowego i przyjął je jako własne, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania. Sąd drugiej instancji uznał również prawidłowość zastosowania prawa materialnego, w związku z czym poparł rozważania Sądu Okręgowego w zakresie przyjętych przez niego podstaw prawnych orzeczenia.

Wprawdzie ubezpieczona w apelacji domagała się stwierdzenia przez Sąd Okręgowy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 11.06.1973 r. jednakże Sąd odwoławczy przypomina, iż jest związanych treścią decyzji a zatem badaniu podlegał wyłącznie okres wskazany w tej decyzji tj. od 3 stycznia 1994 r. Wcześniejszy okres nie był objęty sporem a co do okresu po 24 sierpnia 2005 ubezpieczona cofnęła odwołanie i Sąd pierwszej instancji prawomocnie umorzył postępowanie.

Przechodząc do meritum stwierdzić należy, że zgodnie z art. 1, w zw. z art. 5, w zw. z art. 7 ust. 1 – 2 i art. 16 ust. 1 pkt 1 - 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2019 r. poz. 299) ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu na podstawie ustawy podlega rolnik prowadzący osobiście i na własny rachunek działalność rolniczą, w gospodarstwie obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny oraz współmałżonek rolnika, jeśli pracuje w tym gospodarstwie. Przepisów tych nie stosuje się jednak do osoby, która podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub ma ustalone prawo do emerytury lub renty, lub ma ustalone prawo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych (art. 16 ust. 3 ustawy). Podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników ma zatem charakter subsydiarny (por. wyroki Sądu Najwyższego z 26 lipca 2006r., sygn. akt III UK 46/06, OSNP 2007 nr 15-16, poz. 233 oraz z 20 marca 2018r., sygn. akt III UK 40/17, LEX nr 2497576), co wynika m.in. z art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Przepisy te stanowią, że ubezpieczeniu społecznemu rolników w zakresie wypadkowym, chorobowym, macierzyńskim, emerytalnym i rentowym nie podlegają osoby podlegające innemu ubezpieczeniu społecznemu

Powyzsza reguła skutkuje automatyzmem polegającym na wykluczeniu z mocy prawa z ubezpieczenia rolniczego w razie podjęcia aktywności skutkującej objęciem „innym ubezpieczeniem społecznym” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12 lipca 2018 r. II AUa 1198/17 lex nr 2570963) lub nabycia emerytury lub renty.

W obecnym stanie prawnym osoby prowadzące działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z mocy prawa zgodnie z art. 6 pkt 5 i art. 12 w zw. z art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 300 ze zm.). W myśli przepisu art. 13 tej ustawy obowiązek ubezpieczenia istnieje od dnia rozpoczęcia działalności do dnia jej zaprzestania, z wyłączeniem okresu, na który prowadzenie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Obowiązek ubezpieczenia według powszechnego systemu ubezpieczeń określony powołaną ustawą istnieje niezależnie od wysokości osiągniętych przychodów z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Co do zasady obowiązek ubezpieczeń społecznych wynikający z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych wyłącza obowiązek ubezpieczenia uregulowany w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Jak prawidłowo wskazał Sąd pierwszej instancji, przepisem szczególnym jest zaś przepis art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zgodnie z którym rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu rolniczemu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal

temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu tej działalności, jeżeli spełnia jednocześnie następujące warunki:

- 1) złoży w Kasie oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy tej działalności;
- 2) jednocześnie nadal prowadzi działalność rolniczą lub stale pracuje w gospodarstwie rolnym, obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego, lub w dziale specjalnym;
- 3) nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym;
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
- 5) kwota należnego podatku dochodowego za poprzedni rok podatkowy od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej nie przekracza kwoty 2.528 zł.

Zgodnie z ust. 2 art. 5a ustawy za rozpoczęcie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej uznaje się także:

- 1) wznowienie wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej, której prowadzenie okresowo zawieszono,
- 2) zmianę rodzaju lub przedmiotu wykonywanej działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Niezachowanie terminu złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu tej działalności (ust. 5). Terminy określone w ust. 1 pkt 1 i ust. 4 mogą jednak zostać przywrócone na wniosek zainteresowanego rolnika lub domownika, jeżeli ten rolnik lub domownik udowodni, że niezachowanie terminu nastąpiło wskutek zdarzeń losowych (ust. 7).

Dokonując analizy historycznej przepisów obowiązujących w czasie zarejestrowania przez ubezpieczoną działalność gospodarczej (styczeń 1994 r.), należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 1 ust 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin (Dz.U.1989.46.250, tj. z dnia 1989.07.29) obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu określanemu ustawą podlegają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub koncesji, określonych w przepisach o działalności gospodarczej, zwane dalej „ubezpieczonymi”.

W dacie podjęcia przez ubezpieczoną działalność gospodarczej (wpisu do ewidencji dokonano 14 grudnia 1993 r.) obowiązywała ustawa z dnia 18 grudnia 1976 r. (t. j. Dz. U. 1989.46.250) w wersji obowiązującej od 29 listopada 1991 r. do 28 lutego 1995 r. Zgodnie z treścią art. 2 ust. 2 tej ustawy osoby spełniające równocześnie warunki do objęcia ubezpieczeniem społecznym określonym ustawą i ubezpieczeniem społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin podlegają ubezpieczeniu określanemu ustawą. Dopiero od 1 stycznia 1997 roku (Dz. U. 96.124.585) dodano zapis: „z zastrzeżeniem przypadków określonych w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników”. Stosownie zaś do treści art. 22 ust. 1 cytowanej ustawy o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą (...) obowiązek zgłoszenia do ubezpieczenia ciążył na osobie prowadzącej działalność.

Ta ostatnia zmiana od 1 stycznia 1997 r. wiązała się z dodaniem w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników na mocy ustawy z dnia 12 września 1996 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. 1996.124.585) art. 5a, zgodnie z którym rolnik lub domownik, który podlega ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy, nieprzerwanie co najmniej 1 rok, podejmuje pozarolniczą działalność nie będąc pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym, podlega nadal temu ubezpieczeniu. Rolnik lub domownik może podlegać innemu ubezpieczeniu społecznemu wówczas, gdy złoży Zakładowi lub Kasie oświadczenie, że chce podlegać innemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej, o ile spełnia w tym zakresie warunki określone w odrębnych przepisach.

Art. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin regulował zaś, że obowiązek ubezpieczenia powstawał z dniem rozpoczęcia działalności rodzącej obowiązek ubezpieczenia, a ustawał z dniem, w którym nastąpiło zaprzestanie działalności.

Obowiązek zgłoszenia do ubezpieczenia, który ciążył na osobie prowadzącej działalność (ust. 1), został uregulowany art. 22 przedmiotowej ustawy, tak samo jak fakt, iż osoba taka może być objęta ubezpieczeniem również z urzędu (ust.2). Zgodnie natomiast z art. 23, osoby prowadzące działalność obowiązane są opłacać składki na ubezpieczenie za każdy miesiąc ubezpieczenia.

W dniu 14 grudnia 1993 r. Burmistrz Miasta i Gminy K. dokonał wpisu E. T. do ewidencji działalności gospodarczej, w zakresie usług sprzątanania i dozoru stanu techniczno-użytkowego budynków i terenów przyległych do budynków na terenie miasta K.. Datę rozpoczęcia prowadzenia działalności ustalono na 2 stycznia 1994 r. Art. 16 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu obowiązującym na dzień 1 stycznia 1994 r. nie stwarzał możliwości wyboru ubezpieczenia, a – przeciwnie - pozwalał na objęcie ubezpieczeniem rolniczym tylko wtedy, gdy nie istniał inny tytuł ubezpieczenia, gdyż, zgodnie z ust 1 pkt 1 ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu podlegały z mocy ustawy rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny, a w myśl ust. 3 przepisów ust 1 i 2 nie stosuje się do osoby, która podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub ma ustalone prawo do emerytury albo renty.

Reasumując należy wskazać, iż E. T. już od momentu rozpoczęcia podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej nie podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i nie zmienia tego fakt, iż podlegając ubezpieczeniu społecznemu osób prowadzących działalność gospodarczą uchybiała ona ciążącemu na niej obowiązkowi regularnego uiszczania składek. Jako przedsiębiorca zobowiązana była zaś do prawidłowego naliczania i opłacania składek.

Niezależnie od powyższego stwierdzić należy, że stałym miejscem zamieszkania ubezpieczonej, w którym prowadziła ona działalność gospodarczą było K. oddalone od P. (gospodarstwo rolne) o prawie 400 km.

Odnosząc się zaś do twierdzeń apelacji wprost, należy stwierdzić, że zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego są niezasadne.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w rozpoznawanej sprawie nie doszło do naruszenia art. 2 Konstytucji RP poprzez osiągnięcie nieproporcjonalnego skutku usunięcia ubezpieczonej z systemu ubezpieczenia rolniczego, albowiem, z bezspornych okoliczności faktycznych wynika, że ubezpieczona zgłosiła się do ubezpieczeń społecznych rolników dopiero w dniu 2 lutego 2015 r., tj. po 30 latach dopiero wówczas uiszczając nieprzedawnione jeszcze należności składkowe tylko i wyłącznie w celu nabycie prawa do emerytury, zatajając w sposób świadomy okoliczności wpływające na tytuł do ubezpieczenia, tj. okresy prowadzenia działalności gospodarczej.

Ponadto, nie umknęło uwadze Sądu drugiej instancji, iż na k. (...) akt KRUS, jako załącznik do wniosku ubezpieczonej z dnia 27 lutego 2015 r., znajduje się druk KRUS SR21 A – kwestionariusz dotyczący okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz okresów podlegających do tego ubezpieczenia. E. T., świadoma odpowiedzialności karnej z art. 233 kodeksu karnego za składanie nieprawdziwych zeznań oświadczając, że po 16 roku życia posiadała następujące okresy pracy w gospodarstwie rolnym i prowadzenia gospodarstwa rolnego oraz inne okresy podlegające zaliczeniu do okresu ubezpieczenia społecznego rolników, będąc zobowiązaną do podania kolejno okresów nauki, pracy w gospodarstwie rolnym, okresów prowadzenia gospodarstwa rolnego oraz udokumentowanych okresów służby wojskowej, okresów podlegania ubezpieczeniu z innego tytułu, pracy przymusowej po 1.09.1939 r. wskazała, że w okresie od 12 czerwca 1973 r. do 30 grudnia 1979 r. pracowała w gospodarstwie u rodziców, od 1 stycznia 1980 r. do 16 grudnia 1985 r. pozostawała na utrzymaniu męża, a od 17 grudnia 1985 r. do 17 listopada 2014 r. pracowała w własnym gospodarstwie rolnym. Tym samym ubezpieczona zataiła okresy podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Powyższe działania ubezpieczonej nie zasługują zatem na aprobatę jako celowe i zawinione. Słusznie podkreślił organ rentowy, że podczas, gdy ubezpieczona zataiła informacje o prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, jednocześnie skrupulatnie wykazała okresy podlegania innemu ubezpieczeniu przez jej małżonka Z. T.. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie mają racji bytu twierdzenia apelacji, iż ubezpieczona zostanie wezwana do zwrotu nienależnie pobranych ok. 70 tysięcy złotych, mające uzasadnić zarzut naruszenie konstytucyjnej cechy proporcjonalności, wynikającej z art. 31 pkt.3 Konstytucji RP.

Z prawidłowych ustaleń Sądu Okręgowego jasno wynika, że pismem z dnia 8 lutego 1994 r. E. T. została poinformowana, że zostało dla niej założone konto składkowe, a wymiar składek na ubezpieczenie społeczne został ustalony na kwotę 923.200 zł miesięcznie. Ubezpieczona była więc świadoma obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, a skoro w tym czasie uważała, że prowadzi działalność rolniczą, to winna była w terminie dokonać zgłoszenia do KRUS. Zgłoszenia finalnie ubezpieczona dokonała dopiero w dniu 2 lutego 2015 r., po czym już w dniu 27 lutego 2015 r., tj. po 25 dniach, złożyła wniosek o przyznanie emerytury. W tej sytuacji to działania ubezpieczonej mające na celu uzyskanie świadczeń nienależnych, nieproporcjonalnie wysokich w stosunku do zapłaconych z datą wsteczną składek na ubezpieczenie rolnicze, a nie pozbawienie jej takiej możliwości, można rozpatrywać w kategoriach naruszenia konstytucyjnej cechy proporcjonalności.

Sąd Apelacyjny nie zgadza się także z zarzutem naruszenia art.67 Konstytucji RP poprzez pozbawienie ubezpieczonej prawa do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego. W ocenie Sądu meriti ubezpieczona nie została pozbawiona zabezpieczenia społecznego, gdyż, jak w odpowiedzi na apelację ujawnił organ rentowy, z dniem 1 czerwca 2022 r. prawo do emerytury rolniczej E. T. zostało wstrzymane ze względu na nabycie z tym dniem prawa renty rodzinnej z ZUS, wypłacanej w związku ze śmiercią jej małżonka - Z. T.. Powyższe dowodzi, że ubezpieczona dysponuje zabezpieczeniem społecznym, a z pobierania emerytury rolniczej zrezygnowała, gdyż renta rodzinna okazała się świadczeniem korzystniejszym. Ponadto, dla rozpoznania omawianego zarzutu nie bez znaczenia jest fakt, iż, jak podaje organ rentowy, że przed Sądem Okręgowym w Koszalinie IV Wydziałem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zawisła sprawa z wniosku organu rentowego o wznowienie postępowania o przyznanie prawa do emerytury i toczy się pod sygnaturą akt IV U 740/21. Na marginesie należy dodać, że, w świetle prawidłowości zaskarżonej decyzji, skoro wobec E. T. stwierdzono ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie wskazanym w jej treści, ubezpieczona, wobec osiągnięcia wieku emerytalnego nadal może ubiegać się o emeryturę z ZUS.

Odnosząc się do zarzucanego Sądowi Okręgowemu błędu w ustaleniach faktycznych, zaznaczenia wymaga, że zarzut błędnych ustaleń faktycznych nie jest odrębnym zarzutem apelacyjnym. Błąd w ustaleniach faktycznych nie jest błędem samym w sobie, ale efektem naruszenia przez Sąd jakiegoś innego przepisu normującego postępowanie dowodowe – najczęściej właśnie art. 233 § 1 k.p.c. Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych powinien więc być sformułowany w ten sposób, że najpierw należy wskazać naruszony przepis i sposób jego naruszenia, a dopiero uzasadniając ten zarzut wykazać błędne ustalenie stanu faktycznego jako następstwo tego naruszenia. Niemniej jednak, dla oceny prawidłowości zaskarżonej decyzji, w świetle całokształtu zebranego materiału dowodowego, znaczenia nie ma, czy ubezpieczona opłacała składki na ubezpieczenie społeczne w sytuacji gdy nie pozostawia wątpliwości, że pismem z dnia 8 lutego 1994 r. E. T. została poinformowana o wymiarze tych składek. Ponadto treść zeznań złożonych przez ubezpieczoną przed Sądem pierwszej instancji na rozprawie w dniu 28 lipca 2022 r. potwierdza, że ubezpieczona miała pełną świadomość obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w związku z prowadzoną przez siebie działalnością gospodarczą i mając tę świadomość - nie opłacała ich w związku z czym powstała zaległość.

Mając powyższe na względzie, stosownie do art. 385 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

Urszula Iwanowska Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk Jolanta Hawryszko